

ข้อบังคับสภาการสาธารณสุขชุมชน

ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ (๔) (๓) และด้วยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษ ตามมาตรา ๒๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะกรรมการ สภาการสาธารณสุขชุมชนออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาการสาธารณสุขชุมชน ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไข ในการประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

“อนามัยสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า การปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ พฤติกรรมหรือแบบแผน การดำเนินชีวิตที่เอื้อให้มีสุขภาพดี การควบคุมมลพิษ รวมถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย ของมนุษย์

“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย มลสาร รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้นที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิด มลพิษหรือที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรือก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและหรือสุขภาพ อนามัยของมนุษย์

“ของเสีย” หมายความว่า ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสาร หรือวัตถุ อันตรายอื่นใดซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้าง จากสิ่งเหล่านั้นที่อยู่ในสภาพของแข็ง ของเหลวหรือก๊าซ

“เหตุรำคาญ” หมายความว่า เหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณ ใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้น เช่น แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วมหรือที่ใส่มูลหรือถ่าย การเลี้ยงสัตว์ อาคาร โรงงานหรือสถานประกอบการที่ไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัด สิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษ การกระทำให้เกิดกลิ่น แสง เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ฝุ่น ละออง ความสั่นสะเทือน เขม่า เถ้าหรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็น สิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“ที่หรือทางสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชนและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานหรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

“ตลาด” หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่าย สินค้าประเภท สัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้วหรือของเสียง่าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึง บริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราว หรือตามวันที่กำหนด

“สถานที่จำหน่ายอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่ หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถ บริโภคได้ทันที ในบริเวณที่จัดไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้นหรือนำไปบริโภคที่อื่น

“สถานที่สะสมอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่น ซึ่งผู้ซื้อ ต้องนำไปทำ ประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง

ข้อ ๔ ผู้ประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน ให้กระทำการตรวจสอบมาตรฐานการให้บริการ เพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณาก่อนการอนุญาตของราชการส่วนท้องถิ่น ในการประกอบกิจการ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- (๑) ตรวจสอบเรื่องน้ำสะอาด
- (๒) ตรวจสอบการบำบัดน้ำเสีย
- (๓) ตรวจสอบสิ่งปฏิกูล
- (๔) ตรวจสอบการจัดการมูลฝอย
- (๕) ตรวจสอบของเสียอันตราย
- (๖) ตรวจสอบการควบคุมมลพิษทางอากาศ
- (๗) ตรวจสอบเสียง
- (๘) ตรวจสอบสุขาภิบาลอาหาร
- (๙) ตรวจสอบสุขาภิบาลอาคารหรือสถานที่
- (๑๐) ตรวจสอบเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕ ผู้ประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน ให้กระทำการตรวจสอบ ให้ความเห็น ให้คำปรึกษา หรือแนะนำหน่วยงานหรือสถานประกอบกิจการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการควบคุม กำกับ และเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เกิดโรคและภัยสุขภาพต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ดังนี้

(๑) ประเมินช่องทางและวิธีการรับสัมผัส ที่เกิดโรคและภัยสุขภาพหรือความเสี่ยงด้านสุขภาพ เพื่อจะนำไปสู่การระงับโรคและภัยสุขภาพ

(๒) ตรวจสอบสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

(๓) ประเมินปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและประเมินภาวะสุขภาพเพื่อแก้ไขโรค

(๔) เสนอความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขไม่ให้เกิดโรค และภัยสุขภาพ

(๕) เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๖ ผู้ประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน ให้กระทำการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการแก้ไขตามข้อ ๕ แล้ว เพื่อมิให้เกิดโรคและภัยต่อสุขภาพ ดังนี้

(๑) การกำหนดแนวทางการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม

(๒) ติดตามและประเมินปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอย่างต่อเนื่อง

(๓) การจัดการแหล่งกำเนิดและควบคุมภัยที่คุกคามสุขภาพ

(๔) วิเคราะห์ความเสี่ยงถึงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อลดความเสี่ยงหรืออันตรายต่อสุขภาพ

(๕) วางแผน ป้องกัน ควบคุมและเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงด้านสุขาภิบาลอาหาร เช่น อาหาร ในสถานที่จำหน่ายอาหาร รถจำหน่ายอาหารเคลื่อนที่ สถานที่สะสมอาหารและตลาด

(๖) วางแผน ป้องกัน ควบคุมและเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่มาจาก ที่หรือทาง สาธารณะและอาคาร

(๗) การจัดการในภาวะฉุกเฉินหรือภัยพิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นในภาวะปกติ ภาวะที่เกิดเหตุและการฟื้นฟูสุขภาพ

(๘) การสุขาภิบาลน้ำดื่ม น้ำใช้และน้ำแข็งในสถานที่ผลิต ขนส่ง จัดเก็บและจำหน่าย เพื่อให้ น้ำสะอาดและปลอดภัยต่อสุขภาพ

(๙) การควบคุมสัตว์และแมลง พาหะนำโรคในสถานที่ อาคารหรือชุมชน

(๑๐) การจัดการสิ่งปฏิกูล มูลฝอย

(๑๑) การบำบัดน้ำเสียและของเสียอันตราย

(๑๒) การระงับเหตุรำคาญที่ทำให้เกิดกลิ่น แสง เสียง ความร้อน ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เหม่า เถ้า หรือสิ่งอื่นใด ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๑๓) การจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

(๑๔) การควบคุมมลพิษทางอากาศเพื่อป้องกันและควบคุมไม่ให้เกิดพิษภัยต่อมนุษย์ สัตว์และพืช

(๑๕) เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๗ ในกรณีพบว่า มีสถานการณ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพกับการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างร้ายแรง สมควรได้รับการแก้ไขหรือระงับเหตุโดยเร่งด่วน ให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจการสาธารณสุขชุมชนกระทำการตรวจสอบ เสนอแนะและให้ความเห็นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ปัญหาน้ำเสียชุมชนที่เกิดจากการสุขาภิบาลที่ไม่ถูกสุขลักษณะและมีการปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำ

(๒) ปัญหาสิ่งปฏิกูลจากชุมชนที่ยังไม่ได้ควบคุม

(๓) ปัญหามูลฝอยที่ยังไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกหลักสุขาภิบาลซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพประชาชน

(๔) ปัญหาของเสียอันตรายที่ทิ้งปนกับขยะมูลฝอยในชุมชน อันเกิดจากการใช้สารเคมีและสารอันตรายซึ่งมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

(๕) ปัญหาคุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพประชาชน

(๖) ปัญหาการปนเปื้อนจากมลพิษที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

(๗) ปัญหาด้านสุขาภิบาลอาหาร

(๘) ปัญหาเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๘ การกระทำด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมตามข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗ ต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่สภาการสาธารณสุขชุมชนประกาศกำหนดและต้องได้รับหนังสือรับรองจากสภาการสาธารณสุขชุมชน

ข้อ ๙ การให้บริการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพของประชาชนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่สภาการสาธารณสุขชุมชนประกาศกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ไพศาล บางชวด

นายกสภาการสาธารณสุขชุมชน